

Önsöz / Preface:

Doğal ve tarihi yapısı itibari ile Türkiye, birbirinden çok farklı özellikleri sinesinde barındıran bir ülkedir. Hatta bu kadar çok değişikliği topraklarında sergileyen başka bir ülke yok gibidir. Fiziki yapısında görülen bu karakterlerin canlı doğal varlıklara yansımaları ise çeşitliliğinin boyutlarını büsbütün artırmıştır. Türkiye'nin bu özelliği, en belirgin şekliyle " Küçük Asya " isminde anlamını bulmaktadır. Anadolu yarımadasının, Dünyanın en büyük kıtası olan Avrasya'nın görkemli varyasyonlarını kendi ölçeğinde göstermeside gerçekten istisnai bir durumdur. Tarih bahçesinde yeşeren nice uygarlıklara beşiklik etmiş bu cennet ülke, yaşadığımız bu topraklar; dünyanın en eski yazılı belgesi Sümer kaynaklarında " Güneşin Bahçesi " olarak tanımlanmaktadır. "Güneşin Bahçesi" Anadolu'nun bu güzel köşesini Türk Turizmine kazandırmak için yola çıkanlara ve " Anadolu Güneşini " bir de Ereğli ve çevresinde yudumlamak ve seyretmek isteyenlere selam olsun.

Preface / Önsöz:

With her natural and historical beauty Turkey is a country that combines various characteristics in it. There is almost no other country with the same beauty which Turkey displays to the World. The reflection of that beauty, it's physical structure to it's natural wildlife magnified with the enormous variety. That characteristic of Turkey finds is described best by saying "Asia Minor". It is really an exception for the Anatolia peninsula to show the fascinating variations of Euroasia, being the largest continent. This Paradise Land is known as the " Garden of the Sun " on the scriptures of Sumerian sources which is the oldest scripture of the World. In such a location it has cradled vast civilizations in a blossoming garden of history. " Garden of the Sun ", we greet those who will journey along this beautiful corner of Anatolia and or increasing Turkish tourism by Ereğli and

NEOLİTİK ÇAĞ (M.Ö.7000-5000)

Daha önceki Paleolitik çağlarda mağaralarda yaşayan insanlar bu çağda büyük bir aşama geçirerek doğa ile olan savaşını kendi lehine çevirmeyi başarmış, bazı hayvanları evcilleştirmiş, toplayıcılıktan tarıma geçmiştir. Bu çağda würm buzul örtüsünün erimesiyle dünyanın iklimi ve çevre koşulları değişmiştir. Çatalhöyük'te vahşi hayvanlardan korunmak için tepeden girilen düz damlı kerpiç evler yaparak yerleşik düzene geçmişlerdir. Taştan ve sileksten av aletleri topraktan yemek kapları yapmışlar, buğdayı el değirmenlerinde öğütmüşlerdir.

NEOLITHIC AGE (7000-5000 B.C.)

In the early ancient times, the people living in caves, having undergone a long period of time, had managed to turn the fight against the nature in their favor, had domesticated some animals and turned their way of life from nomadism to agriculture. In this era, with the melting of würm glacier cover, the climate and environmental conditions of the Earth had changed. In Çatalhöyük, people had turned into the settled life, by building adobe houses that have flat roofs, got in from above, to

be protected from wild animals. They had made hunter weapon from stone and silesk,pots from soil ground wheat in hand mills.

KALKOLİTİK ÇAĞ (M.Ö.5000-3500)

Geniş bir alana yayılmış yerel kültürlerdir. Can Hasan bu döneme en iyi örnektir. Ereğli müzesinde dokuma için kullanılan ağırşak, ok uçları, damga mühürler, sergilenmektedir. Damga mühürler yalnız Anadolu'ya hastır. Böylece günlük hayatta kullanılan mühürler mülkiyet fikrinin oluştuğunu belgelemektedir.

CHALCOLITHIC AGE (5000-3500 B.C.)

These are the local cultures that spread over a wide area Canhasan is the best example of this era.At Ereğli Museum ,the ağırşah used for weaving,the tips of arrows,stamp seals are exhibited.The stamp seals are only peculiar to Anatolion,thus ,it documents that there had been the thought of ownership.

ESKİ TUNÇ ÇAĞI (M.Ö. 3500-2000)

Bakıra kalay karıştırarak elde edilen ve adını bu çağa veren tunç alaşımı, bakırdan daha sert olduğu için yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Altın ve gümüşü gerek döküm gerekse eritme tekniği ile ileri derecede işletmeye başlamışlardır. Madencilik gelişmiş, önemli meslek grupları ortaya çıkmaya başlamıştır. Küçük şehir devletleri kurulmuştur. Madenin günlük hayata girmesiyle madenden yapılan plastik eserler artmıştır. Ereğli müzesinde tunçtan yapılmış insan ve koç figürü bu döneme örnektir. Ereğli ovası bu çağda yoğun bir iskân görmüştür.

EARLY BRONZE AGE (3500-2000 B.C.)

Bronze alloy obtained mixing tin into copper and giving its name to this era had been widely used as it is harder than copper.They started to exploit gold and silver both by means of casting and melting.Mining had developed ,important vocational groups had been come out.Small city countries had been founded .Plastic work made from metal had increased since the mine became a part of daily life.Human and ram figures made from bronze at Ereğli Museum are the examples of this era.In this age ,there had been great settlements on Ereğli plain.

ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI (M.Ö 2000 -1800)

Bu çağda Anadolu madencilikte, doruk noktasına erişmiştir. Ülkeler arası ticaret gelişmiş ve ticaret merkezleri kurulmuştur(Karum). Anadolu'da yazı bilinmiyordu. Mezapotomya'dan gelen tüccarlar çivi yazısını biliyorlardı. Anadolu insanı bu sayede yazıyı öğrendi. Tüccarların getirdikleri kalay, kumaş, koku burada satılıyordu. Anadolu'dan ise gıda maddeleri götürüyorlardı. Ereğli müzesindeki kutsal yerlere konan idoller ve mutfak eşyaları bu döneme aittir.

ASSUYRIAN'S TRADE COLONY AGE (2000 - 1800 B.C.)

In this era ,Anatolia had reached its top in mining. The trade between countries had devoloped and trade centers had founded.(Karum). Writing hadn't been known in Anatolia. Merchants coming from Mezopotomia had known cunieform so that Anotolia people learned writing. Tin ,tissue and scent were being sold ,here.Merchants were taking nourishment substancesfrom Anatolia.Idols and kitchen things put on the places of Ereğli Museum are belonged to this age

HİTİT ÇAĞI (M.Ö 1800 - 1200)

Önce bağımsız şehir devletleri kuruldu. Daha sonra imparatorluk devri başladı. Hititler Anadolu'ya doğudan girerek egemen olmuşlardır. Çivi yazılı tabletlerde Hubişna adı geçmektedir. Ereğli merkezinde yer alan ve modern şehrin altı metre altında bulunan Roma döneminin alt kısmında Hitit yerleşimi olduğu bulunan seramiklerden anlaşılmaktadır. Hubişna kentini burada aramak daha doğru olacaktır. Ereğli müzesinde bu döneme ait tuzluk-biberlik, mutfak eşyaları, scarabe mühürler, süs eşyaları sergilenmektedir.

HITTITE AGE (1800 - 1200 B.C.)

First ,independent city countries were founded.After then the emperorship epoch started.The Hittite became sovereign in Anatolia by entering from Eastern Anatolia.

On cureiform tablets Ereğli is called as Hubişna.It is understood by means of ceramic foundings that ther is Hittitian settlement,being in the centre of Ereğli,under the Roman stratum which is six meters under the modern city.The city of Hubişna must be sought here.Saltcellars,pepper-pots,kitchen objects,ornament objects and scrabe seals belonging to that time are displayed in Ereğli Museum.

GEÇ HİTİT ÇAĞI (M.Ö 1200 - 800)

Hitit İmparatorluğu, batıdan gelen Frigler tarafından yıkılınca Hititler güneye doğru ilerlemişler ve Ereğli-Niğde arasından Tuvana Prenslüğünü kurmuşlardır. Bu prensliğin en görkemli zamanında Rahip Kral Warpalavas tarafından İvriz Kaya Anıtı yapılmıştır. Hiyeroglif (resim yazısı) kullanan Hititler Asur, Frig ve Arami kültürleri etkisinde kalmış ve bu nedenle yeni bir ekol ortaya çıkmıştır. Ereğli müzesindeki tek ve çok renkli kaplar fibulalar (elbise tokası) silindir mühürler, iki dilde yazılmış kitabe bu döneme aittir.

LATE HITTITE AGE (1200 - 800 B.C.)

After Hittite Empire was subverted by phrygian coming from the west, The Hittitian went forward towards the South and founded Tuvana Principality between Niğde and Ereğli. During the most magnificenttime of this principality the İvriz Rock Monument was made by priest king Vargalavas.The Hittitian who used hieroglyph

were influenced by Assyria, Phrygia and Arami culture and so a new method came out. Single and many coloured covers, buckles, seals and inscription written as bilingual belongs to this time, in Ereğli Museum.

FRİG ÇAĞI (M.Ö. 1200 - 546)

Frigler Anadolu'ya yerleştikten sonra güçlü bir krallık kumuşlardır. Ereğli civarında Gıcıkışla, Zincirli Höyük ve Ereğli merkezinde bulunan eski belediye yeri bu dönemde yoğun yerleşim alanıdır. Ereğli müzesinde çok ve tek renkli seramikler bu döneme aittir.

THE PHRYGIAN AGE (1200 - 546 B.C.)

Phrygian established a powerful kingdom after they had settled down in Anatolia. Around Ereğli Gıcıkışla, Zincirli Höyük and an old municipality in the centre of Ereğli were densely settlement areas. The colorful and plain ceramics belonging to this age are at Ereğli Museum.

HELLENİSTİK ÇAĞI (M.Ö. 330 - 30)

M.Ö 4.yy'de Makedonya'lı Büyük İskender Anadolu üzerinden yaptığı seferlerle Persler'i yenmiş büyük bir imparatorluk kurmuştur. Grek kültürü Ön Asya ve Anadolu kültürleriyle kaynaşarak evrensel bir kültür oluşmuştur. Ereğli müzesindeki Göztepe Tümülüsünde bulunan altın diadem, Altın Efes sikkesi ve altın kaplamalı sanduka ile orman fidanlığında bulunan Athena sikkeleri bu döneme aittir.

THE HELENISTIC AGE (330-30 B.C.)

Makedonian Great Iskender defeated the Persian at the state of war he made through Anatolia and established a great empire. Grek culture became a universal culture involving with Asian and Anatolian culture. Golden diadem on Göztepe Tümülüs, golden Efes coin and golden covered sarcophagus at Ereğli Museum, and Athena coins at the forest nursery belong to this age.

ROMA ÇAĞI (M.Ö 30 - M.S 330)

Augustus ile imparatorluğa dönüştürülen Roma devleti tüm akdenize hâkim olmuştur. Ereğli (Herakleia) bu dönemde İvriz çayının tüm ovaya yayılması nedeniyle yığma tepeler üzerine kurulmuş ve etrafı surla çevrilmiştir. Bu döneme ait mezar siteleri, sikkeler, mimari eserler, heykeller, sunaklar, cam ve toprak kaplar Ereğli müzesinde sergilenmektedir.

THE ROMAN AGE(30 B.C. - 330 A.D.)

Roman State which became an empire by Augustus dominated the whole Mediterranean. Ereğli(Heraklia) was established on piled-up hills and surrounded by city walls at this age because İvriz stream spreaded all over the plateau. Graves, coins, works of architecture, statues, altars, pots made of glass and sand belonging to this age are exhibited at Ereğli Museum.

BİZANS ÇAĞI (M.S. 330 - 1453)

330 yılında Roma İmparatorluğu ikiye ayrılmış, Doğu Roma adını değiştirerek Bizans İmparatorluğu olmuştur. Başkenti İstanbul'dur. Bu çağda Anadolu'da iki büyük din Hıristiyanlık ve İslamiyet birbirleriyle devamlı çatışmışlardır. Bunun en önemli gerekçesi Arap akınları ve Haçlı Seferleridir. Ereğli'de Arap akınlarını durdurmak için kentin etrafındaki surlar sağlamlaştırılmıştır. Buna rağmen 806 yılında Harun Reşit kenti ele geçirmiştir. Bu dönemde Ereğli piskoposluk merkezi olmuş özellikle 'Kuyudaki Yahya' adıyla anılan Aziz'in yurdu olarak bilinmektedir. Bu döneme ait mermer relief, altın kristogramlar, sırlı seramikler, sikkeler, mezar taşları, figürünler Ereğli müzesinde sergilenmektedir.

THE BYZANTINE AGE (330 - 1453 A.D.)

In 330 Roman Empire divided in two; East Rome changed its name into Byzantine Empire. The capital was İstanbul. At this age two big religions Christianity and Islam in Anatolia had continuously been fighting each other. The primary reason of this was the Crusades and Arabian attacks. In order to stop Arabian attacks in Ereğli, the city walls were made stronger. In spite of this, Harun Reşit conquered the city in 806. At this age Ereğli became the centre of bishops, and it is especially known the hometown of a Saint called Yahya in the pit.

SELÇUKLAR VE İLHANLILAR (1077 - 1335)

Anadolu topraklarında birbirini izleyen büyük uygarlıklardan birini kuracak ve İslam dinini bu bölgeye yayacak olan Selçukluların 200 yıldan az olan ömürlerine rağmen Türk kökenli ilk büyük göçebe kültürünün kaynağı ve öncüsü olması bakımından büyük önem taşımaktadır. Beylikler döneminde Ereğli'de büyük imarlar yapılmıştır. Sikkeler, sırlı ve sırsız seramikler, mimari süsleme elemanı olan sütunlar Ereğli müzesinde sergilenmektedir.

THE SELJUKS AND ILHANS(1077 - 1335)

Despite its existence lesser than two hundred years, the Seljuks that would found one of the consecutive great civilizations and propagate the Islam religion in this region, have great importance in terms of its being the first great Turks-originated Pioneer and the source of nomadism culture. Great architectural works were constructed in Ereğli in the period of principalities. Coins, known and unknown

ceramics, sutukos that are the element in architectural ornaments are exhibited at Ereğli Museum.

KARAMANOĞULLARI VE OSMANLI DÖNEMİ (1299 - 1923)

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Ereğli büyük bir önem kazanmıştır. 1389 yılında Yıldırım Beyazıt Ereğli'yi Osmanlı İmparatorluğuna bağlamıştır. Ereğli'nin en görkemli yapıları olan camiler, kervansaraylar, hamamlar ve bedestenler bu döneme aittir. Ereğli müzesinde etnografik bölümde sergilenen altın tezhipli Kuran-ı Kerim, çeyiz sandığı, bindallı, üç etek, cepken, halı, kilim, silah, sikke ve madeni mutfak eşyaları sergilenmektedir.

KARAMANOĞULLARI AND THE OTTOMAN EMPIRE AGE (1299 - 1923)

Ereğli had a great importance in the reign of Ottoman Empire. In 1389 Yıldırım Beyazıt attached Ereğli to the Ottoman Empire. Mosques, caravanserais, turkish baths, bedestens(vaulted and fireproof part of a bazaar where valuable goods are kept) that are the most splendid works of Ereğli belong to this era. At Ereğli Museum the Quran-ı Kerim inlaid with gold, trousseau chest, three skirts, bindallı(a kind of clothing), cepken(a short embroidered jacket with full sleeves), carpet, rug, weapon, coin and metalic kitchen objects are exhibited in the ethnographic part.

From the time its foundation, Ereğli proved all the time that it had been an important place because of its geographical position. Ereğli attracted the beings interest and caused the formation of varied cultures for thousands of ages by its roads stretching toward east-north and south and the fertile lands irrigated by İvriz stream.

CAMİLERİMİZ MOSQUE:

Ulu Camii

Cami Kebir Mahallesinde yer alan Ulu Camii plan olarak kufe tipindedir. 26X39 metre ölçülerinde, Karamanoğlu Mehmet Bey adına 1426 yılında yaptırılan Ulu Camii en önemli kültür varlıklarından biridir. Orijinal olarak sadece minaresi kalmıştır. Kuzey-güney yönünde uzanan sekiz sıra kemer üzeri kirişlerle kapatılarak oluşturulan düz çatıyla kaplanmıştır. 32 adet sütun üzerine oturan kemerler beyaz taştandır, sütunlardan sekiz tanesi yığma diğerleri devşirme malzemedir. Geriye kalan yirmi dört sütun ve başlıklar Roma ve Bizans dönemine aittir. Minareye yakın kapı üzerinde ve yanında onarım kitabeleri vardır. Mihrab 1940 onarımında yeniden yapılmıştır. Caminin kuzeydoğu köşesine oturturulan minare 40 metre yüksekliğinde olup kırmızımsı kesme taştan yapılmıştır. Sekiz köşeli mermerden kaideye oturur. Kaide üzerindeki bölümde sekiz adet kemerli yüz ile küp kısmı yapılmıştır. Kaide ile küp arasına konan mermer kuşakta sülüs yazı ile Ayet-ül Kürsi yazılıdır. Minare gövdesinde beyaz renk taş ile on adet kuşak vardır. Şerefe altındaki geniş kuşaklı mavi zemin üzerine siyah renk kufi yazı kalıntıları görülmektedir. Külâh altındaki çinilerin bir kısmı dökülmüştür. Yine külâh altında pencere görünümünde açıklıklar ve

çiniler ile Karaman'daki İbrahim Bey imaret camiine benzer. Minare beylikler dönemi çinili minare tipine girmektedir.

Ulu Camii

Ulu Camii is located in Camii Kebir neighbourhood and its plan was inspired from a large basket. Ulu mosque, built by Karamanoğlu Mehmet Bey in 1426, is one of our most important cultural treasures and its dimensions are 26 by 39. Only its minaret originally remains. It is covered by a flat roof which consists of eight rows of arches on planks which lie in the direction of south and north. The arches, which sit on 32 columns, are made of white stones. Eight of the columns are piled and the others are collected materials. The twenty four columns and capital belong to the Byzantine and Rome Age. There are restoration epitaphs on and next to the door, which is near the minaret. The mihrap(niche showing the direction to Mecca) was rebuilt with the restoration of 1940. The minaret located on the north-east corner of the mosque is 40 metres high and is made of redish well-cut stones. The minaret sits on an eight-cornered marble pedestal. Eight arched faces and cubic part of the minaret was constructed on the pedestal. Ayet-ül Kürsi is written in sülüs(a kind of writing) on the marble cummerbund put between the pedestal and cubic part. There are ten cummerbunds with white stones on the minaret body. Black kufi inscription remainings can be seen on the wide cummerbund blue ground below the gallery of the minaret. Some part of the china(encaustic tiles) below the spire (külah) fell off. The minaret with china and opened area like windows below the spire looks like İbrahim Bey İmaret Mosque in Karaman. The minaret carries typical Seljuks Age style.

Şeyh Şihab-üd Din Makbûl Camii

Türbe mahallesindedir. 1951 yılında cami tamamen yıkılarak yenisi yapılmıştır. 1391 yılında yapılan camiden orijinal olarak dört adet üzerinde besmele ve ayetler olan alçı panolar kalmıştır.

Şeyh Şihab-üd Din Makbûl Mosque

It is in Türbe neighbourhood. It was completely demolished and newly built in 1951. Four original plaster panels on which there is besmele and the verses of the Quran from the mosque built in 1391 are exhibited at Ereğli Museum.

Büyük Dedeköy Camii

Şu anda kullanılmamaktadır. Kuzey cephe duvarı düzgün kesme taştan olup kiliseye aittir. Restore edilerek, iki dine hizmet etmiş olan bu yapının turizme açılması gerekir.

Great Mosque Dedeköy

It isn't used now. The north side of the wall is made of soft stone and it belongs to the church. The mosque rests on the original plan of the church . The entrance to the mosque was added to the plan later. Inside the mosque you can see various colorful decorations on the walls. That building, which served the purpose of two different religious culture in its history, needs restoring and opening to tourism.

Ereğli Kwangjin Kardeşlik Parkı / Ereğli Kwangjin Brotherhood Park

Connected to province of Konya, leant its back against Aydos Mountains, Ereğli history that has fertile lands with Ivriz Fountain goes back to the earlier times in historical period. Its position, rich potantial of mines specializes this place as the otupost of top cultures since the the early ages of history of mankind. Furthermore, Ereğli located at Lykonía, Clícia and Cappadocia triangle's advance point, raised its significant because it's also located where the Ereğli ancient roads combined.

Ereğli's history is supposed to start from the Neolithic Age (B.C 7000-5000). Ereğli, which is the most important settlement area, called "Heracieia Kybistra" in ancient era. Ethimologically the Kyb; is the name of inscription , istra:name of Ivriz fountain. The Hiyaroglif inscription on Late Hittite Rock monument replaced near the Ivriz Fountain belonging to B.C 8th Century shows us the meaning of Kybistra is "Fountain of Inscription ". It's considered that this name is from Proto-Hittite and in the age of Hittite Empire, the federation and the city reigned as Tuvana Princedom .from Ereğli 17 km away Ivriz Reliets and the statues in Niğde-Bor make clear that era for us. However, that's an argument that the Hitits' coming to Anatolia. Moreover, That's not clear among Hititologs that Hittites had established their kingdom in what city and when. In the late Hittite Kingdom Age (B.C 1200-800), The territory of Ereğli gained rather importance, On the Ivriz Rock Reliets the sample of the structures of Late Hittite which became thieves in Mid-south Anatolia and at the ahead of it having no inscription 2nd Rock relief we cannot reach the definite information. Because There are a lot of tablets extracted from archeological excavations in that area. It's sure that Tuvana was inspired from Tabal which is one of late Hittite states. The late Hittite states are: Kargamış, Şamal, Gurgun, Milidia, Kummuh, Que, Hilaku and Tabal. Tabal located at territory of Kayseri and then they spreaded out eastern. There were almost 20 small princedoms connected to Tabal Kingdom and the Tuvana is one of them.

In the year B.C 742, when the Asur Preassured on Anatolia, "Kargamış United" was founded as the Kargamış King demanded. After the Asur Tyranny, Ereğli was in the reign of Pers (B.C 546-533), Great Alexander (B.C 334-323) and finally Selevkos.

In the age of Rome Empire Ereğli which was one of Cappadocian States was founded as Herakleia near Ulu camii. Because of Ivriz Fountain, The city is on the artificial heights and is surrounded by walls. In 1994, a bath from Age of Rome found during an rescue excavation in the centre of Ereğli by municipality. It shows us that It probable that we can bump into any great Roman city 6 meter beneath of modern city.

It's obvious that the name of city renamed Herakleion because of Herakleios constructed many buildings in this city. That's not proven that the name of Herakleios is related to the God Herakles in Mitology. Ereğli was more protected at that age. The reason why the extension of Arabian attacks. Arabian resources mention about the city as Hirakle, Hirakliye or Irakliye. After those attacks, Ereğli was in the reign of Byzantine again. Because of "Joshua (Yahya) (a Saint) in the well" Ereğli become.

Beyaz Kirazın Anavatanı Ereğli / White Cherry's Homeland Ereğli

Sacred, holy and a religious education place for Clergy men. People living here in order to protect themselves from the Arab attacks they curved the rocks on Karacadağ and made an underground city. It's not possible to see the so often underground curved cities in another Anatolian territories but but Cappadocia which is contemporary.

Ereğli captured by Seljuks had hard days due to cruisedary expeditions. First passed the Crusaders from here in 1097, followed this Akşehir-Konya-Ereğli by the second crossed army. This army was destroyed by Sultan I. Kılıçarslan in 1107 in the plain of Ereğli. In 1276, Ereğli was in the reign of Karamanoğulları. Owing to the corruption of Anatolian Unity, it was handed a few times. Particularly The Mongolian Kahatu Khan raided the city in 1291 and killed the men. In 1398, Ereğli captured by Ottomans because Karamanoğlu Alaaddin Bey was defeated by Yıldırım Bayezid. In the ages of II.Bayezid(1448-1512), Yavuz Sultan selim(1466-1520) and Magnificent Suleyman(1495-1566) population raised so new streets and towns founded for civils. Beside economical developments, There also founded new and rich societies. The most important one was "Medine-i Münevvere Vakfı". The income for this was commonly gathered. Later, It started to lead by Dar-us Sade Land Lords. This continued till period of Abdulhamit II.

Our famous traveller Evliya Çelebi had been to Ereğli and mentioned about the city like that: "This city is quite nice and has a chief of watering. If there weren't a chief for this bussiness, there exists a fight each day. There are many garden and widely green areas. The city is located next to Spring of Prophet

Kaya Anıtları

Milattan önce 1200 yıllarında Hitit İmparatorluğunun sona ermesiyle Asurların M.Ö. 8.yy da kuzey Suriye'yi ve güney Anadolu'yu ele geçirmesi arasında kalan dönemin mimarlığı ve görsel sanatı Geç Hitit dönemi olarak tanımlanır. Tuvana Kralı Warpalavas'ın İvriz çayının yanına yaptırdığı kaya anıtı oldukça etkileyici ve önemlidir. Burada bilinçli olarak Hitit Kaya Anıtları geleneğinin M.Ö. I. bin yılda yeniden canlandığı görülmektedir. Bu tip Anıtlar çay kenarlarında doğal kaya üzerine bağımsız olarak yapılmışlardır. Tek veya çok figürlü ve Geç Hititlerin kullandığı hiyeroglif yazıtlar eşliğindedir. Bahçe-Saray özelliğinde olan bu yerlerde Kral aynı zamanda başrahtıdır. 420x240 cm ölçülerindeki anıtta kabartma tekniğiyle figür ve yazıtlar yontularak yapılmıştır. Kompozisyonda Rahip Kral Warpalavas, karşısında daha büyük ölçülerde bir elinde üzüm salkımı, diğer elinde buğday demeti tutan Tanrı Tarhundas'a dua etme pozisyonundadır. Hiyeroglif yazıtta "Ben sarayda bir Prensen

bu asmaları diktim Tarhundas bunlara bereket ve bolluk versin” denilmektedir. Anıtta Hitit geleneğinin yanı sıra Asur, Arami ve Frig sanatının sentezini görmek mümkündür.

Kaya anıtının aynısı Ambar deresi mevkiinde bulunmaktadır. Oldukça yıpranmıştır. Figürlerin dış konturları belirgindir. Hiyeroglif yazıt yoktur. Önce burasının yapıldığı ancak İvriz çayına uzak olması ve konumundan dolayı vazgeçildiği sanılmaktadır.

Kaya anıtını doğusunda ve kaynağa yakın bir tepenin önünde ana kaya yontularak alçak kabartma tekniğiyle yapılmıştır. Figürlerin dış konturları belirgindir. Tanrıya adak olarak sunulan bir boğa bir insan tarafından kaya anıtına yönelik durumda götürülmektedir.

Rock Monuments

The period of architecture and visual art between the end of Hitit Empire in 1200s BC and the conquer of Northern Syria and Southern Anatolia by Assyrians at 8th century BC is presented as the Period of Late Hittite. The rock relief by the İvriz stream that the king of Tuvana, Warpalabas made it carve is very impressive and important. Here the appearance of the tradition of Hittite Rock relief is seen consciously again in 1000s BC. That kind of relief was made by the streams on the natural rocks independently. They have one or more figures with hieroglyph that Late Hittite used. King was also the archbishop at those places that had features of Garden Palace. On 420x240 cm monument, figures and inscriptions were made by carving with a relief technique. On this composition Bishop-king Warpalabas has a position of praying opposite the God Tarhundas, with a bigger shape than himself, who has grape in one hand and a bunch of wheat in other. Hieroglyph says "I planted those grapevines when I was a Prince. Torhundas gives them fruitfulness and abundance". On the monument besides the traditional art of Hittite also you are able to see the synthesis of Assyrians, Aramaean and Phrygian art.

The same one of that monument is at the location of Ambar stream. It is almost damaged. Outline sculptures of the figures are clear. There is no hieroglyph. At first it is

thought this figure was begun to be made but then given up because it is far away from İvriz because of its location.

Rock monument which is beside a water-spring in front of a hill was made by carving. Outlines of the figures are clear. A bull which was for a vow is turned towards the rock monument by a man.